

(egyéni és intézmény jelentkezőket is regisztrálunk). Kérjük figyeljék a következő folyóiratszámokat, mert egyenlőre a tájékoztatás egyik forrása ez lesz.

A következő számban az eredményeikről, a kidolgozott oktatási anyagaikról lesz szó.

IRODALOM

MUED Info 1989

Christa Schmidt: *Vorstellung der MUED: Lehrerfortbildung selbstorganisiert Handlungsorientierter Mathematikunterricht in emanzipatorischer Absicht*, Berlin Unterrichtsmaterialien 1991. Appelhülsen

VANCSÓ ÖDÖN

Egységes értékelési rendszer az iskolákban

Napjainkban egyre több problémát okoz az iskolákban – a társadalom modelljében – az erkölcsi értékek változása, és az, hogy nem egységes az értékelési rendszer. Ezt befolyásolja a pedagógus személyisége is, értékrendje és követelményei, valamint a szülők körében tapasztalható irreális elképzelések a gyerek iskolai viselkedéséről. További gondot okoz, hogy a gyerek nem tudja reálisan értékelni, elhelyezni magát az iskolai mentálitása alapján.

Az egységesebb követelményrendszerhez, a valóságot jobban tükröző értékeléshez a szülők megfelelőbb tájékoztatásához, valamint a gyerekek – közösségen belüli – önértékeléséhez próbálunk segítséget adni. A szempontok változtatásával – az adatbázisra támaszkodva – egyéb következtetésekhez is lehet jutni.

Az iskola feladata: a tanulók oktatása és nevelése az általános emberi értékek figyelembevételével, annak érdekében, hogy minél alkalmasabbá tegye őket a – jövőbeni – társadalmi beilleszkedésre. Ahhoz, hogy ez a folyamat ne véletlenszerű vagy kontroll nélküli legyen, az eredményességet ismerni kell. Az értékelési rendszerek igen sokfélék lehetnek aszerint, hogy mi a céljuk. Van célorientált, feladatorientált és problémaorientált helyzetelemzés.

A módszer összevetése egy USA-beli példával

Az általános és középiskolák többségében az értékelési lap bizonyítványként szerepel. A tanult tárgyból – tantárgyanként 16 szempontból – adnak felvilágosítást a szülőknek. Ezt a tájékoztatást ott komolyan is veszik, hiszen szemük előtt van a gyerekről alkotott vélemény, hogy milyen, és min kell változtatni. Az ismertetett módszer annyival "többet tud", hogy a tájékoztatás mellett iskolai versenyeket, problémaorientált helyzetelemzést is nyújt, és elemezhetőek vele a szignifikáns tendenciák. Ez ad támpontot a célbajutás útjának meghatározásához.

A rendszer háromlépcsős:

1. értékelési rendszer
2. problémaorientált helyzetelemzés
3. a célbajutás útjának meghatározásához segítség

Az értékelési módszer részei:

I. Egyéni értékelési lap, mely egyrészt a szülők tájékoztatására, másrészt az adatok rendszerbevitelére szolgál.

A rendszer hat értékelési szintérből áll:

- II. Osztályverseny
- III. Évfolyamverseny
- IV. Iskolai komplex verseny
- V. Iskolai tanulmányi verseny

VI. Iskolai magatartási verseny

VII. Egyéni tantárgyi verseny

Az Egyéni értékelési lap tartalmazza az összes tantárgyat tanító pedagógus véleményét (1-5) a gyerekről (1-10 mező).

A mezők tartalma lehet például:

1. a tanuló érdemjegye
2. órai munkája
3. tantárgyhoz való viszonya
4. tanuláshoz való viszonya
5. önállóság
6. gyerek-felnőtt viszony
7. gyerek-gyerek viszony
8. kreativitás
9. szüneti magatartás
10. közösségi szerepvállalás

A mezők és tantárgyak tartalma természetesen változtatható és számuk szükség szerint – az ésszerűség határain belül – növelhető vagy csökkenthető. Ezekről és ezek értékéről a tantestület dönt.

A jutalmazás rendszere áttekinthető és egyszerű, mert a különböző versenyeken elért sorrendek egyúttal megadják a tanulók figyelembe vett összes szempont szerinti egyesített helyzetét és ennek megfelelő díjazását.

Az értékelés alapjául szolgáló pontszámítást program végzi az adatok alapján, így a gyerekek és a pedagógusok csak az eredménnyel találkoznak.

Problémaorientált helyzetelmezés

Induljunk ki abból, hogy a meglevő állapotból a gyereket egy célállapotba kell eljuttatni, a célállapot pedig a problémamegoldás eredménye. A feladatot – rendszerint – kívülről kapjuk; általában tartalmazza a meglevő állapot teljes leírását. A célállapotba jutásnak többféle útja is lehetséges, ezeket egyenként kell meghatározni és megvizsgálni. Ezek az utak általában egyenértékűek. Ebből következik, hogy a célok és a célba vezető utak kiválasztásához mindig szükség van az emberi szubjektumra, döntésre. A döntés nehézségét gyakran fokozza, hogy még a vizsgálati szempontokat is a döntést hozónak kell kiválasztania.

Ennek az abszurd helyzetnek a feloldását célozza a módszer, és pedig úgy, hogy javaslatot tesz a célbajutás útjának kijelölésére. Természetesen a következményekért felelősséget vállaló döntésre így is szükség van, azonban ezekhez a döntésekhez a tendenciák értékelésével – bármely szinten – jó támpontul szolgál a rendszer.

A rendszer kapcsolata a külvilággal

1. A szülői kör reakciója már az osztályversenyeken is érzékelhető lesz. De különösen akkor válik fontossá (amennyiben a pedagógusok így döntenek), ha tisztába kerülnek azzal, hogy a gyerek beiskolázáskor viheti magával az értékelési lapot és a fogadó iskola annak tartalmát figyelembe veszi.

2. Segíti a gyerek helyes önértékelésének kialakulását.

3. Kimutathatók vele bármely tantárgy eredményességének változásai és lehetővé teszi a tantárgyak egymással összevethetőségét.

4. Várhatóan jótékony hatása lesz a lakókörnyezet életére a mentalitásbeli változás.

A rendszer működésének körülményei, feltételei

Alapvetően arra az elvre épít, hogy a pedagógusokat és különösen az osztályfőnököket ne terheljük túl, de összehasonlítható eredményt kapjunk. Minden egyéb tanulmányi verseny az osztályfőnökökre támaszkodik, így egy idő után roppant terhessé válhat.

Most csak tantárgyi szavazatuk van az osztályfőnököknek is, és a mezők kitöltésén kívül nincsen több munkájuk, mint a szakos kollégáknak.

A rendszer bevezetéséhez a tantestület konszenzusa szükséges, hiszen ha valaki nem csinálja, az a nála tanuló gyereket súlyosan érinti.

A rendszer iránt érdeklődők bővebb felvilágosítást kaphatnak a szerzőtől (1165 Bp. Mészáros József u. 4. Iskola telefon: 1806-175).

GUNCSER JÓZSEF

Európa és az oktatótelevízió

Eger '92

Szeretnél-e közös Európában élni? – tették fel a kérdést fiataljainknak a 45 perces film alkotói, mely az 1992-es egri nemzetközi oktatótelevíziós szemináriumon készült. A kérdés költői, a válasz egyértelmű. Mit is ígér a közös Európa? Kulturáltabb, emberibb, boldogabb életet, demokráciát, nyitottságot, toleranciát... Csupa szépet és jót. Számunka, Kelet-Közép- és Kelet-Európa népei számára olyan perspektívát, amelyért érdemes dolgozni, akár áldozatot is vállalni.

Mit tehet a közös Európa megvalósulásáért az oktatótelevízió? – tette fel a kérdést az októberben rendezett, már jelentős hagyományokkal és nemzetközi presztízzsel rendelkező konferencia. Nagyon sokat – hangzott a válasz az előadóktól, a véleményt nyilvánítóktól, televíziós szakemberektől és a műsorokat tudatosan felhasználó főiskolai oktatóktól, tanítóktól, tanároktól.

Bányai Gábor, a Magyar Televízió intendánsa megnyitójában kedvezően ítélte meg a magyar oktatótelevízió jövőjét. *Baranyi Károly* minisztériumi főosztályvezető arra utalt, hogy az oktatótelevíziós ismeretszerzés lehetőségével is tudni kell élni, beépítendő a pedagógiai folyamatba. Szólt hazánk néhány aktuális pedagógiai problémájáról is.

Kelemen Endre, a Magyar Iskolatelevízió Apáczai-díjas vezetője, a nemzetközi szeminárium igazgatója örömeinek adott kifejezést, hogy az 1966-ban megkezdett sorozat új fontos állomásához érkezett el, e mostani konferenciához, amelyen 17 ország és 2 nemzetközi oktatótelevíziós szervezet képviselteti magát. Köztük Belorusszia, amelynek delegátusa először képviselheti hazáját, annak független oktatótelevízióját.

A bevezető előadást tartó Tőkéczi László egyetemi docens a sokféleség civilizációjáról és kultúrájáról szólt. Szerinte az oktatótelevízióknak is az emberi lélek, a szellem átalakulását kell szolgálni, új emberképet kell kialakítani és nem szabad elfeledni, hogy a magyar kultúra mindig is európai volt.

Tamás Pál, a Magyar Közvéleménykutató Intézet főigazgatója a médianevelés fontosságáról, a közös európai csatornák szerepéről, a tömegközlelési eszközök felhasználásának jelentőségéről szólt. *Gerő András*, az ELTE docense előadását is nagy érdeklődés kísérte. Hogyan ismerhető meg Európa a média segítségével, milyen kép él bennünk a televízióban látottak alapján Európa országairól, kultúrájáról, gazdaságáról stb., s e kérdésekre a konferenciateremben ülőkkel együtt kereste a válaszokat. *Csepeli György* tanszékvezető professzor a mai Európát jellemző kihívásokról tartott kiválóan szemléltetett előadást, majd a következő napon *Ágh Attila* professzor az új közös Európára való felkészülés lehetőségeiről, feltételeiről, oktatóműsorairól beszélt rendkívül szemléletesen.

Az első négy napon a magyar előadók vázolták fel a közös Európáról kialakított képet, majd azt követően Amerika képviselője: *Rita M. Csapó-Sweet*, a missouri egyetem professzora, illetve Dél-Afrikából *Gerrit Coetzee* műsorigazgató tartott előadást arról, hogy ők, a jelentős távolságból hogyan látnak bennünket európaiakat, mit tudnak rólunk. Az előadásokat és a tartalmas vitákat *Góhér Gyula* által kiválóan szerkesztett műsorrészletek illusztrálták.

Két ún. Satellit-programra is sor került a szeminárium alatt. Az Eszterházy Károly Tanárképző Főiskolán *Manfred Mayer* müncheni vendégprofesszor tartott nagy érdeklődéssel kísért angol nyelvű előadást az európai oktatótelevíziók helyzetéről és fejlődéséről, a főiskola II. sz. Általános Iskolai Gimnáziumában *Csapó Rita* professzornő pedig *A Sesame Street Magyarországon* címmel.

A konferencián elhangzottak ill. látottak konzekvenciáit zárónapon a résztvevők a következőképpen summázhatták: a közös Európához vezető út távolinak, hosszúnak tűnik számunkra. Az európai országok közötti differenciák ugyanis igen jelentősek. Törekedni kell azonban arra, hogy egymást alaposabban megismerjük, megértsük, hogy minél több személyes tapasztalatcserére